

lisena kuviona, minkä jälkeen on päästy puhkomaan rauhassa komeita aukkoja järjestelmään.

Vapaassa myynnissä oleviin juomiin pätee myös perustelujen ja lopputuloksen ristiriitä. Jos kerran valio-kunta oli tuota mieltä, niin miksi sitten tätä ei sanota, vaan asiaa perustellaan mielestäni erittäin huonolla olennainen asia-aksioomalla? Jokainen elintarvikekaupassa käynyt voi kyllä nähdä senkin, että ns. karkkijuomia osataan hyvin teh-

dä myös käyttämällä, jopa sekoituksiakin.

Tilaviiniselitys ei vakuuta, päinvastoin pidän sitä huonona. Myynti on vasta alkamassa, mutta jo nyt nähdään ankaraa kritiikkiä aukioloaikasäännöksiä kohtaan (esim. HS:n pääkirjoitussivu 21.6.1995), sijoituspaikkarajoituksia kohtaan, tuotevalikoiman rajoittamista kohtaan. Eli asia voi alkaa purkautua jo tätä kautta. Paason väitteeseen sisältyvään logiikkaan kotimaisen suosimisesta ja EU-

säännösten vastaisuudesta otettaneen kantaa lähitulevaisuudessa toisilla areenoilla. Toivottavasti Paasolta puuttuu tässä logiikka.

Lain muuttamisesta lo-
puksi sen verran, että Suomen alkoholihistoria ei siten vuoden 1919 tunne ta-
pausta, jossa kerran annettu vapautus olisi voitu lailla ottaa pois. Toivottavasti tässäkin mielessä ajat ovat muuttuneet.

KARI PAASO

MIKÄ MIES? MIKÄ NAINEN!

ITSENÄISIÄ AJATUKSIA JA OMAKOHTAISIA KOKEMUKSIA NAISSPORTISTA

Pekka Sulkunen yritti uskaliasti astua ulos alkoholitutkijan ja perinteisen sosiologin saappaista analysoimalla tämän lehden numerossa 3/94 Naisten Kymppiä. Ja analyysi viritti: Sulkunen sai välittömästi niskaansa hyvän ystäväni, liikuntatieteilijä Arto Tiuhosen, joka kirjoittamalla kipakan vastineen (2/95) yritti puolestaan hypätä naisten housuihin ja miettiä, mitä on olla nainen niiden sisällä. Tiuhonen pystyikin taita-

vasti osoittamaan Sulkusen analyysin paitsi kovin vanhahtavaksi, ikään kuin 60-luvulle jämähtäneeksi, myös machomaiseksi ja pinnalliseksi. Sulkunen oli asettunut Naisten Kympin aitiopaikalle nähdäkseen kerrankin riittävän monta hyvännäköistä mimmiä yhtä aikaa. Jotta hänen ei olisi tarvinnut myöntää tätä yksinkertaista tosiasiaa itselleen, hän alkoi analysoida, asettua ikään kuin objektiivisen tarkkailijan rooliin.

Mies pettyi katkerasti: naiset eivät ollenkaan huomanneet Sosiologia radan reunalla, vaan melkein toivekeissaan kaatoivat hänet nurin. Hän sai katkerasti tuta, että naiset eivät olleetkaan juoksuradalla esittelemässä (mies)katsojille itseään ja hymyjään, vaan kokemassa yhteisesti liikkumisen iloa, hieka ja tuskaa irtivityksineen päivineen. Ei siis ihme, että Sulkunen on erityisen katkera sille aviomiehelle, joka sai sentään

hetkeksi käännettyksi vai-
monsä huomion itseensä
tarjoamalla kesken juoksun
lasin samppanjaa.

Sosiologina Sulkunen oli-
si vielä jotenkuten irvistyks-
setkin ymmärtänyt, jos
juoksulla olisi ollut selkeä
yhteiskunnallinen sanoma.
Mutta ei, juoksevat aivan
omaksi huvikseen, eivätkä
väliä taistella pienipalk-
kaisuuttaan tai sosiaalitur-
van heikentymistä vastaan!
Sulkunen nähdessään silmilla,
miten niin moni
nainen on tuon viikonlopun
poissa hellan ja nyркиn vä-
listä ja tuhannet miesparat
joutuvat uhraamaan kallista
aikaansa lasten hoidolle ja
kaiken maailman kotitöille.
Sureeko hän naisen kykyjen
riistoa silloin, kun miehet
kokoontuvat rotareihin, lei-
joniin, vapaamuurareihin,
metsästysseuroihin tai pilk-
kikilpailuihin?

Tiihonen viittaa naisten
urheilun historiaan, jossa
”naiselta on vuoron perään
odotettu joko estetiikkaa,
yhteiskuntaan sopeutumista
tai yksilöllistä pärjäämistä”.
Tuntepa historia niitäkin
aikoja, jolloin naisten
urheilu yritettiin kieltää,
koska se ”vahingoittaa nai-
sen synnyttelimiä eli koh-
tua”. Kuten toinen sosiologi
Paavo Seppänen on todennut,
samaisena aikakautena
naiset raatoivat mitä kohtu-
vaarallisimmissa tehdassaleissa
ja maatöissä ilman,
että kukaan osasi siitä olla
erityisen huolissaan. Esi-

merkki osoittaa, miten nais-
ten elämää ja tekemisiä on
arvioitu miehisellä mitta-
puulla ja ”huolestumisen”
takana ovat aina olleet sei-
kat, jotka tavalla tai toisella
uhkaavat miehen omaa mu-
kavuutta, tässä tapauksessa
urheilukenttien yksinval-
tiutta.

Näkeekö Sulkunenkin
kaikessa hyväntahtoisessa
ymmärtämisessään jotain
omakohtaista uhkaa naislii-
kehittämisessä? Jos vaikka
naiset kiinnostuvat liikun-
nasta niin paljon, että he
tyystin unohtavat banderol-
linsa kadun varsilla tuijotta-
vista miehistä puhumatta-
kaan?

Entä Tiihonen? Uskooko
hän naisliikkeen voimaan
hieman liikaakin väittäes-
sään Naisten Kymppiä ”yh-
deksi tavaksi kamppailla
yhteiskunnallisesta vallasta
– – tuntemalla yhteisyyttä
ilman naisten ja miesten vä-
lisiä ristiriitoja”.

Koska kaksi mieshenki-
löö on näin ottanut kantaa
meidän naisten tekemisiin,
lienee paikallaan analysoida,
varsin henkilökohtaisella
mutu-menetelmällä,
kumpi on lähempänä totuutta.

Tiihosen ajatuskuviot
ovat niitä, joihin on monissa
kohdin hyvin helppo yhtyä.
On totisesti totta, että se
aika on ohi, jolloin taisteltiin
banderollien, rauhanmarssien
ja työväenlaulujen tahdissa.
Politiikka ei vedä, ammattiyhdistysliike on

kaivautunut juoksuhautoi-
hin. Mutta se ei ehkä sitten-
kään tarkoita, etteivätkö
kansalaiset (jopa naiset) ot-
taisi kantaa ajan ilmiöihin.
Se on vain osattava kaivaa
Tiihosen mainitsemista ”til-
lannesidonnaisuuksista, jot-
ka muuttuvat jatkuvasti”.
Jos sosiologi urautuu näke-
mään yhteiskunnan tietyllä
tavalla, hänen voi itse asia-
sa ollakin paljon vaikeam-
paa aistia ajan merkit. Vaik-
ka hän on metsästävinään
niitä uusista ilmiöistä, hän
voi hukata langat käyttä-
mällä vääriä tai vanhentuneita
tulkintatapoja. Naisten
tarvitsee vain kokoontua
yhteen ja viesti on yksinkertaisen
selkeä: ”Näkkää meidät!
Näkkää meidät!” Tulevaisuuden
yhteiskunnalliset liikkeet
voivatkin alkaa niin kaukaa
ja niin poikkeavasti, että
sosiologi on se, joka havahtuu
viimeksi.

Miehistä ajattelua tyyppil-
lisimmillään edustaa sinänsä
hyväntahtoinen kysymys,
johon olen saanut vastata
lukuisia kertoja kertoessani
juoksenneeni läpi kymmenen
maratonin. ”Miten pitkä se
naisten maraton on?”
Miehiseen päähän ei kertakaikkiaan
näytä mahduttuvan ajatus,
ettei mitään naisten maratonin
ole eikä koskaan ole ollutkaan.
Matka on metrilleen sama
molemmille sukupuolille (siinäpä
se viehätys osaltaan piileekin).
Niillä reissuilla olen kyllä
nähty riittämiin miehisistä
irvistyksiä, pyllis-

tyksiä ja tuskaisia hetkiä, mutta olen pitänyt sitä liikuntaharrastukseen kuuluvana ”vaikeuksien kautta voittoon” -ilmiönä. Olen useasti ennenkin protestoinut liikunnan välineellistämistä vastaan. Edes liikuntasosiologit eivät tahdo uskoa, että liikunta on niin hauskaa, että sitä voi harrastaa ihan ilman isompia motivaatioteorioita. Jos se vielä vie mukanaan muutama kilon tai sulattaa selluliitteja tai nostaa suorituskykyä, niin – mikä ettei. Pelkkä terveys tai laihduttaminen eivät kuitenkaan pidemmän päälle riitä motiiveiksi, mukana pitää olla paljon muutakin mukavaa.

Kun sitten katselen tennistä tai hikoilen kuntosalilla, en suinkaan käännä pää-

täni toisaalle, jos silmiin osuvat ”hyvännäköiset reidet” tai tiukka, hyvin muotoiltu peppu. Sen verran sovinistia pitää asua joka naisen rinnassa! Enkä sillä hetkellä ollenkaan kaipaa asianomaisilta yhteiskunnallisia kannanottoja. Ja mitä sanookaan tämän päivän ilta-päivälehdessä (18.7.) juokseva sosiologi Jeja Pekka Roos? ”Massatapahtumissa on jännä fiilis. Mukana on samanmielistä porukkaa.” Täsmälleen. Ei sitä sen korkealentoisempia ajattele edes yksi Suomen tunnetuimmista (mies)sosiologeista. Myöntäähän hän, että ”juostessa kypsytellen päässäni ideoita. Silloin välähtävät parhaat ratkaisut”. Tuttu juttu. Saman saa aikaan tuokio marja- tai sienimetsässä, nuo tyypillisimmät naisurheilulajit kautta aikojen.

metsässä, nuo tyypillisimmät naisurheilulajit kautta aikojen.

Tiihonen kysyy lopuksi, ”olisiko sittenkin niin, että me miehet – olisimme kaikesta tasa-arvotietoisuudestamme huolimatta melkoisen kyvyttömiä ymmärtämään tai ainakin ilmaisemaan sitä, mitä nykyajan naiset liikunnassa, urheilussa tai ruumiillisuudessaan tuntevat ja miten he sen tulkitsevat?” Osoittaako kyvyttömyyttä nimenomaan se, että nainen pyritään analysoimaan puhki? Ymmärtämistä parhaimmillaan on juosta vähin äänin rinnalla niin kauan, kuin rahkeet kestävät.

LEENA WARSELL